

Отже, для розвитку інтеграції повинні бути закладені ретельно вивірені й зважені рішення, що забезпечують пріоритет національно-державних інтересів, а головним критерієм і показником ефективності економічного блокування України з іншими державами повинно стати забезпечення сприятливих умов для ефективного здійснення внутрішніх реформ. Перспектива членства в ЄС для України є додатковим вагомим стимулом та мотиваційним фактором для здійснення цих реформ та цивілізованого врегулювання всіх внутрішніх та зовнішніх неузгодженостей. Необхідно приділяти значну увагу подоланню основних проблем, які можуть виникати на шляху інтеграції України у світову економіку.

Пустовит Д. А.
НТУ «ХП»

НОВАЦІЇ У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

На сучасному етапі розвитку економіки у центрі уваги знаходиться проблема ефективності здійснення державних закупівель. Сам феномен державних закупівель має дві сторони: з однієї, шляхом державних закупівель держава здійснює свою соціальну функцію – забезпечення потреб суспільства за рахунок публічних ресурсів, але з іншого боку, ця діяльність стає спокусою для корупційних дій.

Порушення у сфері державних закупівель фіксуються Держказначейством, Держфінінспекцією, Генеральною прокуратурою, Антимонопольним комітетом, при цьому обсяг зафіксованих порушень та відшкодування на порядок нижчий за експертні оцінки обсягів корупційної складової вартості державних закупівель. Зокрема, за даними Мінекономіки у січні-березні 2015 року надано 126 попереджень про ненадлежащее виконання бюджетного законодавства щодо взяття або реєстрації бюджетних зобов'язань на загальну суму 119654,79 тис. грн. Однак, це лише ті порушення, що зафіксовані державними органами; існують також порушення, зафіксовані громадськими організаціями, але у повній мірі оцінити розміри проблеми неможливо, через слабку розвиненість в нашій країні громадянського суспільства та її моніторингової діяльності.

Сьогодні Україна стоїть на порозі нових зрушень: нове законодавство у сфері публічних закупівель, приєднання України до Угоди СОТ (Світова організація торгівлі), закон про державні закупівлі (Government

Procurement Agreement), перехід до створеного проекту системи електронних державних закупівель ProZorro. Трансформація до електронних закупівель сьогодні вважається новим витком в еволюції державних закупівель. Система ProZorro має перейти до державної власності та стати монополістом у проведенні процедури електронних державних закупівель. З одного боку, процедура електронних торгів полегшує шлях до реєстрації постачальникам, дає змогу економити до 20% державних коштів, як підраховує статистика, зменшує роль чиновників та корупційні контакти між учасниками та замовником, до того ж зменшує кількість процедур закупівлі в одного учасника. Але з іншого боку, замовник не має змоги ознайомитись з товаром: головним фактором вибору переможця є ціна, а не якість товару; система ProZorro функціонує на базі комерційних майданчиків, що ставить під сумнів їх відкритість та некорупційність; постачальники, що заплатили внесок за реєстрацію у системі, вказують ціну свого товару/послуги – під час проведення закупівлі він має змогу її змінити для покращення свого положення в конкурентній боротьбі з іншими постачальниками, що породжує питання відкритості та чесності цієї функції; система є електронною та у час кіберзлочинності це може породжувати корупційні схеми.

Таким чином, можна поставити під сумнів вірогідність покращення системи реформування у сфері державних закупівель. Нова законодавча база змінює лише підхід до здійснення закупівель та змінює назву процедури, для руйнації негативного та корупційного асоціативного ряду «державних закупівель». Підписання угоди ВТО у сфері закупівель дає шанс вітчизняним постачальникам брати участь у державних закупівлях інших країн – учасниць ВТО, без зміни стандартів виготовлення продукції, що не буде стимулювати вітчизняного виробника до вдосконалення власної продукції.

Ми вважаємо, що задля уникнення цих проблем потрібно зробити такі кроки: дати можливість громадським організаціям створювати безперешкодний контроль, спростити процедури оскарження, удосконалити кримінальну відповідальність за злочини у сфері державних закупівель, розробити превентивні механізми щодо розслідування кіберзлочинів у сфері державних закупівель.